

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 220.268 van 10 juli 2012
in de zaak A. 204.548/VII-38.498.**

In zake : Gert LAURIJSSEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Ann Dockx
 kantoor houdend te 2300 Turnhout
 Gemeentestraat 4, bus 6
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
 regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart Bronders
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 Archimedesstraat 7
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 19 april 2012, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 8 februari 2012 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 9 juni 2011, houdende de weigering aan de BVBA Bruvarko van de milieuvergunning voor het veranderen door toevoeging, wijziging en uitbreiding van een varkenshouderij, gelegen aan de Hofstraat 4 te Ravels, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 juni 2012.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann Dockx, die verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Emmanuel Verhaest, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De BVBA Bruvarko exploiteert een varkensbedrijf, gelegen aan de Hofstraat 4 te Ravels. De inrichting werd op 15 april 2008 vergund voor het houden van 400 varkens.

3.2. Op 24 oktober 2008 dient de BVBA Bruvarko een aanvraag in voor het verkrijgen van een milieuvergunning om de varkenshouderij te veranderen door toevoeging, wijziging en uitbreiding. Het voorwerp van de beoogde verandering bestaat concreet uit :

- de toevoeging van het kadastraal perceel nr. 1-B-273m;
- de wijziging door omvorming van plaatsen voor 180 zeugen naar plaatsen voor andere varkens;
- de uitbreiding met :
 - bijkomende plaatsen voor andere varkens zodat er voortaan plaatsen zijn voor 2.880 andere varkens in 1 nieuwe stal;
 - de opslag van 27.600 kg zwavelzuur in een bovengrondse tank;
 - een grondwaterwinning op een diepte van 228 meter met een maximaal opgepompt debiet van 21 m³ per dag en 7.733 m³ per jaar.

3.3. Bij besluit van 23 april 2009 weigert de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde milieuvergunning en verklaart zij de melding van een aantal klasse 3-inrichtingen zonder voorwerp.

3.4. Tegen voormeld weigeringsbesluit stelt de aanvrager van de vergunning administratief beroep in bij de Vlaamse regering.

3.5. Met een besluit van 26 maart 2010 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep van de BVBA Bruvarko tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 23 april 2009 gegrond; de beroepen beslissing wordt opgeheven en aan de BVBA Bruvarko wordt de gevraagde vergunning verleend.

3.6. Voormeld ministerieel besluit wordt door de Raad van State geschorst bij arrest nr. 208.673 van 4 november 2010 en vervolgens vernietigd bij arrest nr. 214.498 van 7 juli 2011.

3.7. Intussen heeft de BVBA Bruvarko op 29 november 2010 een nieuwe milieuvergunningsaanvraag ingediend. Anders dan in de initiële aanvraag is het, conform een bijkomend geuronderzoek, nu de bedoeling de nieuwe stal uit te rusten met een ecocombiwasser (geurreductie 85 % - ammoniakreductie 85 %) en geen 2.550 doch wel 2.250 biggen onder te brengen in de bestaande stal die

voorzien wordt van een zogenaamd "systeem V-1.5.", met gescheiden water- en mestkanaal.

3.8. Op 9 juni 2011 weigert de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde vergunning.

3.9. De BVBA Bruvarko stelt andermaal bestuurlijk beroep in tegen de in eerste aanleg genomen weigeringsbeslissing.

3.10. Op 8 februari 2012 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep gegrond, heft zij de beroepen beslissing op en verleent zij de gevraagde vergunning.

Dit is het bestreden besluit, waarvan de voor het onderzoek van de zaak relevante motieven als volgt luiden :

"Overwegende dat met de huidige hier voorliggende aanvraag de aanvrager dezelfde uitbreiding beoogt te bekomen van 400 varkens naar 2.880 andere varkens in een nieuwe stal die uitgerust wordt met een ecocombiwasser (geurreductie 85 % - ammoniakreductie 85 %); dat het gaat om een dossier dat een aantal milieutechnische aanpassingen bevat ten opzichte van het vorige ingetrokken dossier;

Overwegende dat het aantal niet-vergunningsplichtige biggen volgens het beroepsschrift verminderd wordt tot 2.250 (oorspronkelijk: 2.550); dat de niet-vergunningsplichtige biggen in de bestaande stal worden ondergebracht, uitgerust met systeem V-1.5. (gescheiden water- en mestkanaal); dat dit wordt opgelegd als bijzondere voorwaarde;

Overwegende dat er nu dus gekozen wordt voor een ecocombiwasser als luchtwassysteem voor de nieuwe mestvarkensstal voor 2.880 varkens; dat de combiwasser bestaat uit een aaneenschakeling van 2 biologische wassers, waardoor de geurhinder 85 % en de ammoniakemissie 85 % wordt gereduceerd; dat er een geuronderzoek uitgevoerd werd, rekening houdend met bovenstaande maatregelen en waarbij een stand still inzake hinder werd nagestreefd;

Overwegende dat hieruit blijkt dat in de aangepaste situatie er 2 woningen minder in woongebied met landelijk karakter worden teruggevonden in de zone waar er 1-1,5 OUE/m³ wordt waargenomen; dat voor woningen in agrarisch gebied alle geur tussen 1,5 OUE/m³ - 3 OUE/m³ als gering negatief wordt aanzien en dat in de nieuwe situatie zich 27 woningen in deze zone zullen bevinden (-2 ten opzichte van de vergunde situatie); dat 10 woningen hier een matig negatief effect zullen ondervinden (= idem met vergunde situatie) en

1 woning een negatief effect ($> 10 \text{ OUE/m}^3$); dat dit echter de woning van de exploitant zelf is; dat het risico op geurhinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat hieruit blijkt dat, indien de nieuwe stal wordt uitgerust met een ecocombisysteem en het aantal biggen wordt afgebouwd tot 2.250 stuks, er een stand still inzake geurhinder bekomen wordt ten opzichte van de huidige vergunde situatie; dat de ammoniakemissie ten opzichte van de vergunde situatie van $1.898 \text{ kg NH}_3/\text{j}$ tot $1.806 \text{ kg NH}_3/\text{j}$ daalt".

De vergunning wordt afhankelijk gesteld van de naleving van de volgende bijzondere voorwaarden :

- "- de exploitant voorziet een eco-combiwasser voor de vleesvarkensstal met een 85 % ammoniakreductie en 85 % geurreductie;
- het biologisch luchtwassysteem (S-1) moet geïmplementeerd worden; de uitvoering en het gebruik van het luchtwassysteem moet volledig conform het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen gebeuren (met ondermeer een urenteller, een watermeter, een halfjaarlijkse monsternamen van het spuiwater, een logboek waarin metingen, onderhoud, analyseresultaten van het waswater en storingen bijgehouden worden, een onderhoudscontract en een adviescontract);
- het biologisch luchtwassysteem moet een ammoniakverwijderingsrendement hebben van minimaal 85 %; er moet een rendementsmeting uitgevoerd worden ten laatste 9 maanden na ingebruikname van de installatie; de resultaten van deze metingen moeten ter kennisgeving worden overgemaakt aan de afdelingen Milieuvergunningen en Milieu-inspectie;
- het logboek en een beoordeling van het jaarlijks technisch onderhoud moeten ter inzage liggen voor de toezichthoudende overheid;
- het attest, zoals bedoeld in artikel 5.9.2.1.bis § 2, moet zijn afgeleverd voor er varkens in de stal worden gehouden;
- in de biggenstal zitten maximaal 2.250 biggen; de biggenstal wordt uitgerust met systeem V-1.5. (gescheiden water- en mestkanaal)".

IV. Onderzoek van de vordering

4. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

A. Ernst van de middelen

Vierde middel

Standpunt van de partijen

5. In een vierde middel voert de verzoeker de schending aan van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van het redelijkheidsbeginsel.

De verzoeker stelt dat de verwerende partij op grond van manifest onjuiste en onredelijke overwegingen heeft besloten dat de hinder en de risico's tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt en inzonderheid met betrekking tot de verwachte geurhinder beklemtoont hij dat de verwerende partij ten onrechte heeft aangenomen dat er sprake zal zijn van een standstill. Terzake argumenteert de verzoeker dat de geur van 2.250 biggen slechts met dertig procent zal worden verminderd, zodat nog steeds de geur van 1.575 biggen bijkomend zal dienen te worden ondergaan, dat ook de geur van 2.880 varkens in de nieuwe stal niet volledig kan worden geneutraliseerd, doch slechts voor 85 %, zodat er nog steeds sprake zal zijn van een bijkomende geurhinder van 432 varkens en dat bijgevolg de bijkomende hinder door het bestuur kennelijk en op onwetenschappelijke wijze wordt onderschat. De verzoeker acht in dit verband de

door de overheid gehanteerde geurhinderberekening oncontroleerbaar en tevens onbetrouwbaar. Hij merkt onder meer op dat de woning van de exploitant zelf, die als enige een negatief effect zou ondervinden, in wezen niet bestaat, dat tijdens een plaatsbezoek op 22 juli 2009 een penetrante mestgeur werd vastgesteld en dat de afdeling Milieuvergunningen op 11 augustus 2009 een ongunstig advies heeft uitgebracht over een vergelijkbare milieuvergunningsaanvraag.

6. De verwerende partij repliceert dat niet dienstig kan worden verwezen naar het advies dat de afdeling Milieuvergunningen op 11 augustus 2009 heeft uitgebracht over een eerdere milieuvergunningsaanvraag, dat de huidige aanvraag wordt gekenmerkt door een aantal milieutechnische aanpassingen ten opzichte van het vorige dossier, hetgeen heeft geresulteerd in een nieuw en positief advies van de afdeling Milieuvergunningen, dat de verwijzing in de geurstudie naar de woning van de exploitant een materiële vergissing betreft, dat niet kan worden getwijfeld aan de deskundigheid van de afdeling Milieuvergunningen inzake de beoordeling van de te verwachten geurhinder en ammoniakemissie. Hetzelfde geldt, zo meent de verwerende partij, wat de beoordeling van de verkeershinder betreft. Ook hier hebben de technisch onderlegde adviesorganen, na een onderzoek van de in het kader van de nieuwe vergunningsaanvraag verstrekte gegevens, in redelijkheid geoordeeld dat de zeer beperkte uitbreiding met 2,5 transporten per week geen relevante bijkomende hinder veroorzaakt. De verwerende partij betwist ten slotte de beweerde onzorgvuldigheid aangaande de ligging van verzoekers woning en het aantal ingediende bezwaren.

Beoordeling

7. Blijkens de motieven van het bestreden besluit wordt de door de inrichting voortgebrachte geurhinder aanvaardbaar geacht omdat de nieuwe varkensstal uitgerust zal worden met een ecocombiwasser (geurreductie 85 % - ammoniakreductie 85 %) en in de bestaande stal, waarin voortaan maximaal 2.250 biggen gehouden mogen worden, een ammoniakemissiearme techniek zal worden toegepast, namelijk een gescheiden water-mestkanaal (type V-1.5.). De

verwerende partij stelt dat door die maatregelen, die als bijzondere vergunningsvoorwaarde worden opgelegd, "een stand still inzake geurhinder bekomen wordt ten opzichte van de huidige vergunde situatie". Die conclusie is gebaseerd op een bijkomend geuronderzoek dat in opdracht van de aanvrager van de vergunning werd uitgevoerd.

8. Die bijkomende geurstudie verschilt op merkwaardige wijze van de geurstudie die de exploitant naar aanleiding van de vorige milieuvergunningsaanvraag heeft laten uitvoeren. Zo gaat de nieuwe geurstudie bij de oorspronkelijk vergunde situatie met 400 varkens, uit van vier woningen in woongebied met landelijk karakter met gering effect tussen 1 en 1,5 OU_E/m^3 , om te besluiten tot een daling met twee woningen in de nieuw vergunde situatie. Evenwel werd in de vorige geurstudie nog geponeerd dat er zich thans in diezelfde situatie geen enkele woning bevindt, hetgeen de voormelde conclusie zou veranderen naar een stijging met twee woningen. Wat voorts de woningen in agrarisch gebied betreft, hanteert de nieuwe geurstudie als uitgangspunt bij de oorspronkelijk vergunde situatie dat er 29 woningen zijn met gering negatief effect tussen 1,5 en 3 OU_E/m^3 , 10 woningen met matig negatief effect tussen 3 en 10 OU_E/m^3 en 1 woning met een negatief effect van meer dan 10 OU_E/m^3 . In de vorige geurstudie bedroegen deze cijfers nog respectievelijk 13, 9 en 0 woningen. Alleen al voor de woningen met "gering negatief effect", zou zulks geen daling met twee betekenen, doch meer dan een verdubbeling.

Het uitgangspunt van de beide geurstudies verschilt grondig en daarvoor wordt door de verwerende partij geen enkele verklaring bijgebracht. In de huidige stand van het geding wordt derhalve aangenomen dat de beweerde standstill inzake geurhinder de vereiste feitelijke grondslag ontbeert, minstens dat die grondslag voorwerp is van stellige kritiek.

9. Het middel is in de aangegeven mate ernstig.

B. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

10. Met betrekking tot de grondvoorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel zet de verzoeker uiteen dat hij de meest nabije buur is van de betrokken inrichting, dat gevreesd wordt voor geurhinder die zelfs in een agrarisch gebied onaanvaardbaar is, dat ter plaatse reeds een significante geurhinder werd vastgesteld en dat die hinder door de vergunde uitbreiding nog zal toenemen. Hij vestigt er de aandacht op dat de Raad van State het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in zijn hoofde reeds heeft aanvaard in het arrest nr. 208.673 van 4 november 2010. De thans vergunde uitbreiding wijkt volgens hem slechts zeer beperkt af van deze die door de Raad van State werd geschorst en vervolgens vernietigd. Daarnaast vreest de verzoeker ook voor stof-, lawaai- en verkeershinder. Aangaande dit laatste aspect stelt hij dat, in weerwil van hetgeen in het bestreden besluit te lezen valt, uit een vaststelling van de politie van 31 mei 2010 blijkt dat de varkens reeds voor zonsopgang worden opgehaald. Ook hekelt de verzoeker het overmatig aantal transporten van zwaar vrachtverkeer over een verkeersinfrastructuur die daarvoor niet geschikt is. Tot slot wijst hij op de gevaren die verbonden zijn aan de onbewaakte opslag van 15 m³ onverdund zwavelzuur.

11. De verwerende partij van haar kant beklemtoont de standstill op het vlak van geurhinder, de verbetering inzake ammoniakemissie en de zeer beperkte uitbreiding van 2,5 landbouwtransporten per week op wegen die daartoe uitgerust zijn. De aan- en afvoer van varkens en biggen is volgens de verwerende partij beperkt en veroorzaakt slechts een occasionele hinder. Inzake lawaaihinder, haalt zij de overwegingen van het bestreden besluit aan waaruit blijkt dat deze vorm van hinder aanvaardbaar is. Ten slotte merkt de verwerende partij op dat de zuuropslag niet langer van toepassing is, zodat het beweerde gevaar dat hieruit zou kunnen voortvloeien in de praktijk onbestaande is.

Beoordeling

12. In het arrest nr. 208.673 van 4 november 2010 werd er reeds op gewezen dat de verzoeker nauwelijks op twintig meter van de nieuw op te richten vleesvarkensstal woont en dat rekening houdend met die geringe afstand tot de plaats van exploitatie het aannemelijk is dat hij zeer ernstige geurhinder zal ondervinden, op zijn minst dat dergelijk risico reëel is.

Aangezien met het thans bestreden besluit een vergunningsaanvraag wordt ingewilligd die wat betreft het aantal dieren niet wezenlijk verschilt van de aanvraag die tot het voormelde schorsingsarrest heeft geleid, is er geen aanleiding om de betrokken schorsingsvoorwaarde thans anders te beoordelen.

13. Op grond van wat voorafgaat wordt aangenomen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit in hoofde van de verzoeker een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, zoals dit is bedoeld door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

14. Hieruit volgt dat voldaan is aan de bij artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit te bevelen.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 8 februari 2012 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 9 juni 2011, houdende de weigering aan de BVBA Bruvarko van de milieuvergunning voor het veranderen door toevoeging, wijziging en uitbreiding van een varkenshouderij, gelegen aan de Hofstraat 4 te Ravels, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt verleend.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het geschorste besluit.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tien juli tweeduizend en twaalf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Peter Sourbron,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	

Elisabeth Impens,	griffier.
-------------------	-----------

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Peter Sourbron